
FOLKETINGET

Europaudvalget

Den økonomiske konsulent

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 19. februar 2013

Note om forstærket samarbejde vedrørende beskatning af finansielle transaktioner (FTT)

Resumé:

Forslaget til transaktionsskat som forstærket samarbejde for 11 medlems lande (**EU-11**) ligner meget det oprindelige forslag om transaktionsskat fra september 2011, der skulle gælde for EU-27. Den vigtigste nyskabelse er, at forslaget for EU-11 nu suppleres med et såkaldt **udstedelsesprincip**, der indebærer, at det (også) er værdipapirets "nationalitet", der er afgørende for, om transaktionsskatten, skal betales.

Hermed skulle det være endnu sværere at flytte transaktionerne – og dermed skatten – ud af EU-11. Kommissionen mener desuden, at der **ikke** umiddelbart er nogen **juridiske problemer** med opkrævningen.

Provenuet anslås nu til at blive mellem 30 og 35 mia. euro årligt. Ifølge Kommissionens beregninger vil der praktisk talt ikke være nogen vækstmæssige (eller beskæftigelsesmæssige) konsekvenser af at indføre transaktionsskatten. Beregninger viser, at virkningerne på væksten i BNP i løbet af en **40-årig periode** vil være mellem -0,28 pct. og +0,3 pct. afhængigt af hvordan provenuet fra skatten anvendes.

Disse beregninger skal dog tages med forbehold, idet usikkerheden ved langsigtede økonomiske beregninger er stor.

1. Indledning

Ministerrådet i EU besluttede d. 22. januar 2013, at give 11 medlemslande tilladelse til at gennemføre en skat på finansielle transaktioner (også kaldet FTT), som et forstærket samarbejde.

De 11 medlemslande er Belgien, Tyskland, Estland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Østrig, Portugal, Slovenien og Slovakiet. De 11 medlemsstater repræsenterer 2/3 af EU's bruttonationalprodukt.

I det store hele er det nye forslag, der påtænkes gennemført ved forstærket samarbejde, **identisk med EU-kommissionens oprindelige forslag fra 28. september 2011**. De få ændringer der er, vil blive omtalt nedenfor.

Forslaget er teknisk meget kompliceret. Derfor er der et link til **skatteministeriets grundnotat** om en fælles ordning for beskatning af finansielle transaktioner, dateret 11. november 2011¹.

EU-noten vil koncentrere sig om nyskabelserne, og herunder de økonomiske konsekvenser i Kommissionens nye forslag til forstærket samarbejde. Nedenfor nævnes dog kort hovedtrækkene i det oprindelige forslag.

2. Hovedtrækkene i det oprindelige forslag

Der foreslås en **afgift på 0,1 pct. af finansielle transaktioner** (aktier og obligationer) og **0,01 pct. på finansielle derivater** (der er tale om minimumsafgifter). Der er mange vurderinger af provenuet fra FT-afgiften, men et af estimaterne lyder på **57 mia. euro om året**. Der regnes kun med en negativ reaktion på den **økonomiske vækst**, svarende til -0,5 pct. af BNP² på lang sigt. Provenuet tilfalder medlemsstaterne, men Kommissionen foreslår også, at en del af provenuet går til finansiering af EU's budget.

For at imødegå risikoen for en negativ markedsreaktion og risikoen for en større negativ effekt på væksten, er der i FT-afgiftens udformning desuden indbygget en række foranstaltninger, der tjener til dels at afbøde de økonomiske konsekvenser af afgiften, og dels til at imødegå eventuelle strategier til undgåelse af afgiften samt at mindske risikoen for **udflytning**:

¹ <http://www.euo.dk/upload/application/pdf/326b994b/kom2011564bilag1.pdf>

² Den mest korrekte beskrivelse er, at der er tale om en **mindre vækst** på mellem -1,76 og -0,5 pct. i BNP i løbet af en 40-årig periode.

- FT-afgiften har således et **bredt anvendelsesområde** med hensyn til produkter, transaktioner, typer af handel og finansielle aktører samt transaktioner, der gennemføres inden for **en** finanskoncern.

Anvendelsesområdet omfatter således instrumenter, der kan handles på kapitalmarkedet, pengemarkedsinstrumenter (med undtagelse af betalingsinstrumenter), andele eller aktier i investeringsinstitutter og derivatattaler.

Anvendelsesområdet er endvidere **ikke** begrænset til handel på organiserede markeder, f.eks. regulerede markeder eller multilaterale handelsfaciliteter, men dækker også over andre former for handel, inkl. **OTC-handel**.

- anvendelse af princippet om etableringssted (bopælsprincippet), **dvs. beskatning i den medlemsstat, hvor de finansielle aktører er etableret, uanset hvor transaktionen gennemføres**. I henhold til direktivet skal beskatningen også ske i EU, når en finansiell institution, der er **etableret** uden for EU, deltager i en finansiell transaktion **med en part i EU**, og når ens af dens filialer i EU er involveret i en finansiell transaktion. **Denne bestemmelse er grundelementet** for at forhindre udflytning af de finansielle transaktioner.
- fastsættelse af afgiftssatserne på et niveau, der **minimerer** de potentielle følger for kapitalomkostninger forbundet med ikke-finansielle investeringer.
- anvendelsesområdet for afgiften omfatter **ikke** transaktioner for primærmarkederne med både værdipapirer (aktier, obligationer) og **valuta**. Udelukkelsen af primærmarkederne er i overensstemmelse med EU's hidtidige praksis. **Disse transaktioner er undtaget for ikke at ødelægge staters og virksomheders muligheder for at rejse kapital**.
- afskærmning af **private** husholdningers, virksomheders og finansielle institutioners långivning og låntagning og af andre **daglige** finansielle aktiviteter såsom optagelse af realkreditlån eller betalingstransaktioner.

Det oprindelige forslag kunne som bekendt ikke vedtages, idet retsgrundlaget er EUF-traktaten art. 113, der kræver **enstemmighed**.

3. Hovedpunkterne i det nye forslag

Det nye forslag der gennemføres i et forstærket samarbejde, indeholder en række præciseringer i selve lovteksten. Det er hensigten, at forslaget skal træde i kraft 1. januar 2014.

- Det vigtigste i det nye forslag er, at man nu **supplerer** bopælsprincippet med et særligt **udstedelsesprincip**, der indebærer, at det også er værdipapirets "nationalitet", der er afgørende for om transaktionsskatten skal betales.

En BMW-aktie, der som bekendt er udstedt og "hjemmehørende" i Tyskland, er omfattet af transaktionsskatten, hvis den handles uden for de 11 deltagerlande, eksempelvis på børsen i New York (eller for den sags skyld på børsen i Danmark).

Det nye princip er indført for at man, ifølge EU-kommissionen, kan være helt sikker på, at handlerne ikke flytter ud af de 11 deltagerlande.

- Derudover er det bestemt, at medlemsstater og andre offentlige institutioner nu er **eksplicit** undtaget, når disse håndterer offentlig gæld. Endvidere er Den Europæiske Centralbank, EFSF og ESM nu også eksplicit undtaget fra bestemmelsen.
- Endvidere er det besluttet at udstedelsen af aktier eller andre værdipapirer i kollektive investeringsfonde og restruktureringsoperationer, også er undtaget.

Det fremgår klart af Kommissionens bemærkninger til direktivforslaget

- At både bopælsprincippet og udstedelsesprincippet vil sikre, at finansielle institutioner ikke kan undgå transaktionsskatten ved at flytte selve transaktionerne ud af EU-11. Kun hvis de finansielle institutioner flytter helt ud af EU-11 og derved forlader kunderne og enhver tilknytning til EU-11, er det muligt at undgå transaktionsskatten. **Det vil ifølge Kommissionen kun ske i begrænset omfang.**
- At direktivforslaget er helt i overensstemmelse med **international lov** og EU's skatteopkrævningsprincipper. Det er et veletableret princip, at man beskatter grænseoverskridende tjenesteydelser. Så længe der er forbindelse mellem transaktionen og den deltagende stats territorium (EU-11), er det juridisk legalt at opkræve skatten, ifølge Kommissionen.

I den forbindelse har mange juridisk kyndige dog stillet spørgsmålet, om det er **juridisk holdbart** at opkræve (eller få udenlandske myndigheder til at opkræve) transaktionsskatten. Det fremgår af de kommentarer, der har været i pressen til forslaget. Dette spørgsmål tages der dog ikke stilling til i noten.

4. Hvad er de økonomiske konsekvenser?

De **statsfinansielle konsekvenser** for EU-11 er anslået til et provenu på 30-35 mia. euro årligt (svarende til 250 mia. DKR)., fordelt med ca. 13 mia. euro fra beskatningen af aktie- og obligationshandel og ca. 21 mia. euro fra beskatningen af derivater.

Det er noget mindre end det oprindelige forslag, hvor der var beregnet et skatteprovenu på 57 mia. euro fra forslaget for EU-27 (jf. ovenfor).

Angående de vækstmæssige konsekvenser, gav det oprindelige forslag en mindre vækst i BNP for EU-27 på ca. -0,5 pct. på lang sigt (ca. 40-års periode), ifølge kommissionens egne beregninger. Regeringens (skatteministeriets) bemærkninger vedrørende de økonomiske konsekvenser er nævnt i en fodnote nedenfor³.

I **foråret 2012** fremlagde EU-kommissionen imidlertid nogle nye tekniske beregninger over konsekvenserne af forslaget om transaktionsskat (altså stadig det oprindelige forslag). Her blev konsekvenserne beregnet til kun at påvirke den økonomiske vækst negativt med -0,28 pct. i løbet af en 40-årig periode. Anvendes dele af **provenuet til vækstfremmende** initiativer fås derimod et forløb hvor væksten for EU-27 er positiv med ca. 0,3 pct. højere i 2050.

I EU-note 33 fra 18. maj 2012 er beregningerne gennemgået af den økonomiske konsulent. Det nævnes i EU-noten, at den anvendte model forekommer

³ **Note:** Skatteministeriet skriver i sit grundnotat dateret 11. november 2011 følgende om de økonomiske konsekvenser af en transaktionsskat: "Samlet set er den umiddelbare vurdering, at direktivforslaget på sigt vil have en negativ virkning på BNP-vækst og beskæftigelse. Samlet set vil forslaget derfor på længere sigt have negative samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Størrelsen heraf afhænger af en række usikre faktorer, herunder risikoen for udflytning af finansiell aktivitet og dermed faldende omsætning på de finansielle markeder, reduktion af andre skatte- og afgiftsgrundlag mv. Omfanget af disse risici er usikker og vil afhænge af en række antagelser". **Endvidere skriver skatteministeriet, at forslaget må forventes at have en negativ effekt på arbejdsudbuddet**

meget forenklet, så resultaterne (specielt på så lang sigt) skal tages med forbehold, jf. link nedenfor⁴.

Ved fremsættelsen af **det nye forslag om forstærket samarbejde**, anvender Kommissionen de seneste beregninger fra foråret 2012 som økonomiske konsekvenser ved det nye forslag for EU-11, selvom de er udarbejdet til at gælde for EU-27. Begrundelsen herfor er, at de økonomiske mekanismer ved vedtagelse af forslaget anses for at være de samme.

Konsekvenserne for væksten i BNP i løbet af en 40-årig periode anslås således til at ligge mellem -0,28 pct. og +0,3 pct.

Der er altså kun meget små økonomiske konsekvenser for den generelle vækst i EU ved vedtagelse af forslaget, ifølge Kommissionens beregninger.

Med venlig hilsen

Niels Hoffmeyer (3602) / Sune Clausen

⁴ <http://www.euo.dk/upload/application/pdf/a127d358/11E33.pdf>